

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv forrásainak területi eloszlása

(Bevezetés) Magyarország és további 9 ország csatlakozott 2004-ben az Európai Unióhoz, ezáltal elérhetővé váltak az előcsatlakozási alapokon kívül a fontosabb, felzárkózást segítő források is. A Szovjetunió felbomlása előtt Magyarország már együttműködési megállapodást kötött az Európai Közösséggel, ami a kelet-közép-európai országok közötti kereskedelmet segítette. Majd 1989-ben elhatározták a közösség tagjai, hogy Lengyelország és Magyarország gazdasági felzárkózásának elindítása céljából megalapítják a PHARE-programot. A következő lökést a közösséghez való csatlakozás felé a Szovjetunió széthullása jelentette, ami lehetővé tette, hogy a V4-es országok társulási szerződést írjanak alá, mely előirányozta egy lehetőségét annak, hogy később Magyarország is teljes körű tagjává váljon a nyugat-európai fejlett gazdaságok közösségének. Közben a maastrichti szerződéssel létrejött egy szorosabb közösségi politikát jelentő, nyugati gazdasági szövetség, vagyis az Európai Unió.

Új fejezet indult ezzel a csatlakozni kívánó országok körében, mivel nem volt elég a szándék kinyilatkoztatása, gazdaságilag, jogilag és politikailag is fel kellett készülniük a gazdasági közösséghez való csatlakozásra. A következő bő tízéves periódus a felkészülés jegyében zajlott, ami elsősorban a közösségi alapokhoz történő hozzájutáshoz szükséges intézményrendszer kiépítését foglalta magába, melyhez három előcsatlakozási alap, a PHARE, az ISPA és a SAPARD nyújtott forrást. Az ISPA a csatlakozáshoz szükséges környezetvédelmi és közlekedési projektek támogatását tette lehetővé. A SAPARD-nak a mezőgazdasági és vidékfejlesztési alapokhoz való hozzáférés elősegítésében volt jelentős szerepe. A belépés után korlátozottan, de elérhetővé váltak a strukturális, kohéziós és az agráriumot érintő alapok is. A belépő 10 ország éppen egy már futó, hétéves ciklus közepén csatlakozott a közösséghez, így a 2007–2013-as programozási ciklus volt az első, teljes egészében kidolgozott és a kiindulástól a befejezésig hasznos periódus Magyarország számára. Ezen időszak fejlesztési terve volt az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT), ami összesen 14 operatív programot foglalt magába, amik a 7 regionális operatív program mellett 7 ágazati programot is tartalmaztak. A kutatásom elsősorban az ÚMFT forrásainak területi eloszlását mutatja be, különös tekintettel a Gazdaságfejlesztési Operatív Programra (GOP). Továbbá, szeretném bemutatni, hogy deduktív hipotézisem szerint a támogatások hozzájárulnak a jövedelmek emelkedéséhez, ami fokozza a térségek népességmegtartó erejét.

(Irodalmi áttekintés) Az Európai Unió központi eleme a tagországok közötti egyenlőtlenségek felszámolását célzó fejlesztési politika, továbbá a már fejlett nyugati államok gazdasági hajtómotorként történő további fokozása, hogy az unió világgazdasági súlyát megtartsa és globális szinten versenyezni tudjon a legnagyobb gazdaságokkal rendelkező országokkal, mint az Egyesült Államok és Kína. A fejlesztési terveket hétéves periódusokban határozzák meg, Magyarország egy ilyen ciklus közepén csatlakozott be a nyugat-európai gazdasági térbe. Az új periódus büdtségét

nagyban meghatározta, hogy 2004-ben 10 kelet-európai ország csatlakozott a közösséghez, ami teljes egészében átszabta a közösség prioritásait. Relevánsá váltak olyan problémák, amikkel korábban még nem találkoztak, és kemény összetűzések után a kohézió erősítése mellett tették le a voksukat a tagállamok képviselői. A közösségi források növelése érdekében a bruttó nemzeti jövedelem 1,05%-ra való emelésével kiálltak a volt poszt szocialista országok felzárkóztatása mellett (Nyikos et al., 2017).

A tagországok közti különbségek felszámolásának előmozdítása gyanánt nem országos szinten, hanem NUTS2-es, vagyis regionális szinten kerültek kijelölésre a támogatások célterületei. A források leosztásánál a vásárlóerő-paritáson mért GDP volt a mérvadó, azon régiók kapták a kohéziót elősegítő támogatások legjavát, ahol az említett mutató értéke nem haladja meg a tagállamok átlag GDP-jének 75%-át. Továbbá a Kohéziós Alapból azon tagállamok részesülhetnek, amelyekben az egy főre eső bruttó nemzeti jövedelem kevesebb, mint a közösségi átlag 90%-a. Kiemelendő, hogy minden tagországnak, ahol az egy főre eső GDP kevesebb, mint a közösség átlagának 75%-a, kötelező fejlesztési tervet készíteni. A csatlakozásunk első két évében a Nemzeti Fejlesztési Terv határozta meg a fejlesztések irányait, majd a 2007–2013-as periódusban az Új Magyarország Fejlesztési Terv is (Eurostat, 2012).

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv a strukturális alapokból és a Kohéziós Alapból nyújtott támogatások lehívásához szükséges stratégiai keretprogram. 2005-ben indul a fejlesztési terv előkészítése, ami a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség és további illetékes szakpolitikai tárcák együttműködésével, csaknem 400 fő műhelyvitájával kezdődött. Összesen 13 problémás területet jártak körül, ilyenek a demográfiai helyzet javítása, a társadalmi tőke erősítése, fizikai elérhetőség javítása, gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatás bővítése vagy a kiegyensúlyozott területi fejlődés ösztönzése. A vitákat követte a társadalmi egyeztetés szakasza, ahol széles körben lett bemutatva a tervet előkészítő Országos Fejlesztéspolitikai Koncepció, majdnem 400 szervezet formálhatott véleményt. A vélemények meghallgatása és a szervezet újrarendelése után megkezdődhetett a stratégiai terv kidolgozása, amiben a makrogazdaság helyzete mellett a nemzetközi folyamatokat is figyelembe vették a helyzetértékelés során, mindazonáltal a gazdasági növekedést, alacsony foglalkoztatást, a közlekedési rendszer elavultságát, a piacgazdaságra való áttérés következményeit, a környezeti problémákat és a területi különbségek fokozódását, mint potenciális hátrányokat szintén. A stratégia meghatározása és a célok lehatárolása után kezdetét vette a hat prioritási terület kidolgozása, ezek a gazdaság, közlekedés, területfejlesztés, társadalmi megújulás, környezeti és energetikai fejlesztés mellett az államreformot is magukba foglalták. A prioritásokhoz tartoznak az operatív programok, amik Magyarország számára irányt mutattak a pénzek lehívásának ütemezésében a Strukturális és a Kohéziós Alapból.

Magyarországon az operatív programokat két metodika alapján értelmezhetjük. Vannak az ország egész területén felhasználható ágazati programok és a területiséget szem előtt tartó regionális programok. Erre azért volt szükség, mert a konvergencia programból azok a NUTS2-es régiók részesülhetnek, ahol a vásárlóerő-paritáson mért GDP az EU átlagának 75%-a alatt van. Magyarországon csak a Közép-Magyarország régió van a határérték alatt, ami Pest megyét és Budapestet tartalmazza. Itt a regionális GDP 90% körül alakult a 2000–2002-es referencia-időszak vonatkozásában. Összesen 14 operatív programot határoltak le, ezek közül 7 regionális és 7 ágazati jellegű (Magyar Köztársaság Kormánya, 2007).

Minden programhoz köthető legalább egy vagy több alap:

1. Európai Regionális Fejlesztési Alap:
 - Gazdaságfejlesztési OP
 - Közlekedés OP
 - Elektronikus közigazgatás OP
 - Társadalmi infrastruktúra OP
 - Regionális OP-k
 - Környezet és energia OP
2. Európai Szociális Alap:
 - Társadalmi megújulás OP
 - Államreform OP
3. Kohéziós Alap:
 - Közlekedés OP
 - Elektronikus közigazgatás OP
 - Környezet és energia OP
 - Végrehajtási OP

A mezőgazdasági alapokkal egy másik cikkben foglalkozom, de itt szeretném kiemelni, hogy 2007-ben az Európai Mezőgazdaság Orientációs Garanciaalap szétvált. Európai Mezőgazdasági és Garanciaalap, valamint Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap lett belőle, az előbbi a közvetlen kifizetéseket és piaci intézkedéseket, az utóbbi pedig a vidékfejlesztési programokkal kapcsolatos intézkedéseket finanszírozta. A másik, PHARE-programban résztvevő ország fejlesztési programját nézve, Lengyelországban például 4 nemzeti szintű és 16 regionális operatív programon át hívták le a támogatásokat. A NUTS2-es régiók lehatárolásánál arra törekedtek, hogy minél több forráshoz jussanak a konvergenciát célzó támogatásokból. Különös figyelmet fordítottak rá, hogy a nyugati-keleti megosztottság tekintetében ágazati szinten is hozzanak létre programot (Grosse, 2005).

(Anyag és módszertan) Az adatokat a Teir rendszeréből kértem le 2007–2014-ig, a tényleges kifizetések tekintetében. 2007-ben még kifizetések nem történtek, majd csak 2008-tól indult el a legtöbb operatív programból történő finanszírozás. Járási szinten végeztem az elemzést, mivel ezen forrásokból sok kisebb település egyáltalán nem részesült, így települési szintű vizsgálatot nem érdemes készíteni. Összesen 174 járáson végeztem el az elemzést, amiken lineáris regressziót és területi autokorrelációs vizsgálatot készítettem. Három mutatóval dolgoztam, a regresszió számításnál a GOP, ÚMFT és az szja adóalapba tartozó jövedelmeket néztem meg, amiket 1000 főre vetítettem. Az eredményeket grafikonon és ábrákon szemléltettem. Több informatikai programot alkalmaztam a vizsgálat során, így az adattáblákat alapvetően Excelben tisztáztam le, majd az IBM SPSS statisztikai adatelemző és a GeoDa térinformatikai szoftverét használtam.

(Lineáris regresszió) Lineáris korrelációs számításnál két változó közti kapcsolatot vizsgáljuk. Ezt a regressziós módszert más néven Pearson-féle együtthatónak is nevezzük. Az r értéke mutatja meg a változók közti kapcsolat erősségét, ami 0 és 1 között helyezkedik el, az előjele pedig az irányát. Az alábbi ábrán látható egyenlettel számíthatjuk ki.

1. ábra: Lineáris regresszió egyenlete

$$r = \frac{n(\sum xy) - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[n\sum x^2 - (\sum x)^2][n\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

(Sajtos–Mitev, 2007)

A kapcsolat erősségét determinálhatjuk az r értéke alapján. Minél közelebbi értéket mutat 0-hoz, annál erősebb a kapcsolat. 0 és 0,2 kettő között gyenge, 0,2 és 0,7 között közepes és 0,7 és 1 között pedig erős. Fontos kiemelni az ANOVA táblázat szignifikancia értékét, mert ebből megtudhatjuk, hogy a regressziós egyenes által magyarázott szórásnégyzet mekkora. Az F-próba szignifikancia értéke igazolja, hogy van-e kapcsolat a mutatók között (Sajtos és Mitev, 2007).

(Területi autokorrelációs elemzés) A hagyományos korreláció egyik változata a lineáris korreláció, amely egyetlen változó megfigyeléséhez tartozó értékek közötti korrelációra vonatkozik ezen értékek bizonyos sorrendje szerint. A térbeli változata a területi autokorreláció, az összefüggés valamely változó egy térben lévő helye és ugyanazon változó közeli értékei között. Ezeket a szomszédos értékeket bináris földrajzi kapcsolódási pontokként lehet értelmezni. (Griffith, 2003)

A területi autokorrelációs elemzés Moran I statisztikájának két típusa van. Anselin szerint a változók területi kapcsolatát vizsgáló Moran I minden területi egységre megmutatja, melyek azok, amik hasonlóak és melyek azok, amik eltérőek. A másik, a térbeli változók területi kapcsolatának globális mértéke megegyezik a területi kapcsolatok mértékével. (Anselin, 1995)

Tóth Géza szerint a Local Moran I megmutatja a vizsgált terület viszonyát szomszédjaival. Így azokon a területeken, melyek szomszédságában magas intenzitási értékek vannak, a Local Moran I megmutatja, vajon a vizsgált területen ez hasonló vagy különböző, és fordítva. (Tóth, 2003)

A Local Moran I igen elterjedt módszer a szomszédsági viszonyok feltárásában. Négy csoportba sorolja a településeket az adott síknegyedekbe történő elhelyezkedésük alapján (Egri, 2014).

- Magas–magas: a megfigyelt egység és a szomszédjai is magas értékkel bírnak.
- Magas–alacsony: a megfigyelt egység magas, de a szomszédjai alacsony értékkel bírnak.
- Alacsony–alacsony: a megfigyelt egység és a szomszédok is alacsony értékűek.
- Alacsony–magas: a megfigyelt egység alacsony és a szomszédok magas értékkel rendelkeznek.

(Eredmények) A lineáris regresszió számítás eredményei az alábbi táblázatokban látszódnak.

1. táblázat: Modellösszegzés (ÚMFT/1000fő–Népességváltozás)

Model Summary			
R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimation
0,026	0,001	-0,005	3,782

(Forrás: Saját szerkesztés, 2021)

Az R értéke mutatja, hogy milyen erős a kapcsolat a két mutató között, az 1. táblázatból leolvashatjuk, hogy a népességváltozás és az ÚMFT/1000fő mutató között nem mutatható ki, csak nagyon gyenge lineáris kapcsolat.

2. táblázat: Anova (ÚMFT/1000fő–Népességváltozás)

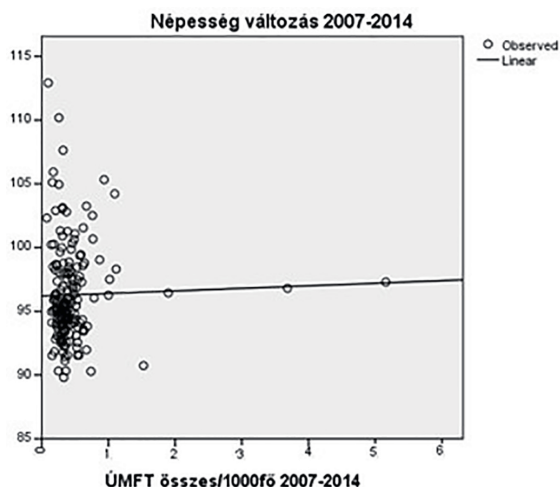
Anova					
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	1,697	1	1,697	0,119	0,731
Residual	2475,058	173	14,307		
Total	2476,755	174			

(Forrás: Saját szerkesztés, 2021)

Az Anova táblázat szignifikancia értéke alapján elmondhatjuk, hogy nincs megbízható kapcsolat a mutatók között, mivel az érték meghaladja a 0,005-öt, csak ez alatti értékek esetében lehet biztosnak mondani a mutatók közötti kapcsolatot.

A 2. ábrán is látszódik, hogy nem mutatkozik egyértelmű lineáris regressziós egyenes, a mutatók véletlenül szóródnak az egyenes mentén. Tehát elmondható, hogy a népességváltozásra 2007–2014 között nem volt hatással az ÚMFT források lehívása. Más egyéb tényezők játszottak szerepet a népességmegtartó erő változásában.

2. ábra: ÚMFT/1000 fő és a Néességváltozás közti lineáris regresszió

(Forrás: Saját szerkesztés, 2021)

A következő mutatópáros, amit megnéztem, a Gazdaságfejlesztési Operatív Program és hatása a népességváltozásra, mivel feltételezem, hogy a gazdasági fejlődés népességmegtartó erővel bír.

3. táblázat: Modellösszegzés (GOP 1000/fő–Népességváltozás)

Model Summary			
R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimation
0,078	0,006	0,000	3,772

(Forrás: Saját szerkesztés, 2021)

Nem mutatható ki ennél sem komolyabb összefüggés a mutatók között, mivel az R értéke itt is alacsony, tehát ennél sincs releváns kapcsolat a mutatók között.

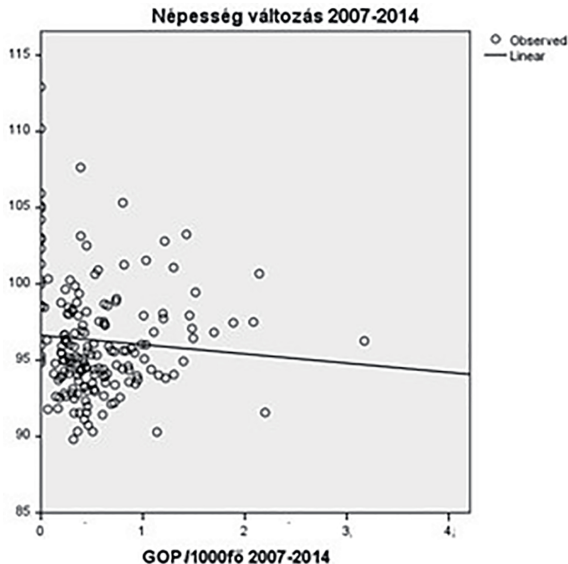
4. táblázat: Anova (GOP 1000/fő–Népességváltozás)

Anova					
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	14,983	1	14,983	1,053	0,306
Residual	2461,772	173	14,23		
Total	2476,755	174			

(Forrás: Saját szerkesztés, 2021)

A szignifikancia értéke ebben az esetben is látszódik, hogy nagyobb, mint 0,005, tehát itt sincs megbízható kapcsolat a mutatók között.

3. ábra: GOP/1000 fő és a Néességváltozás közti lineáris regresszió

(Forrás: Saját szerkesztés, 2021)

A fenti grafikonon sem látszódik lineáris regressziós egyenes mentén való szóródás, tehát kijelenthető, hogy a népességváltozás és a GOP-források között nincs egyenes kapcsolat. A népességváltozásra nincs közvetlen hatással a Gazdaságfejlesztési Operatív Program.

Megnéztem, hogy a népességváltásra milyen hatással vannak a jövedelmek.

5. táblázat: Modellösszegzés (Jövedelem 1000/fő–Népességváltozás)

Model Summary			
R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimation
0,422	0,178	0,173	3,430

(Forrás: Saját szerkesztés, 2021)

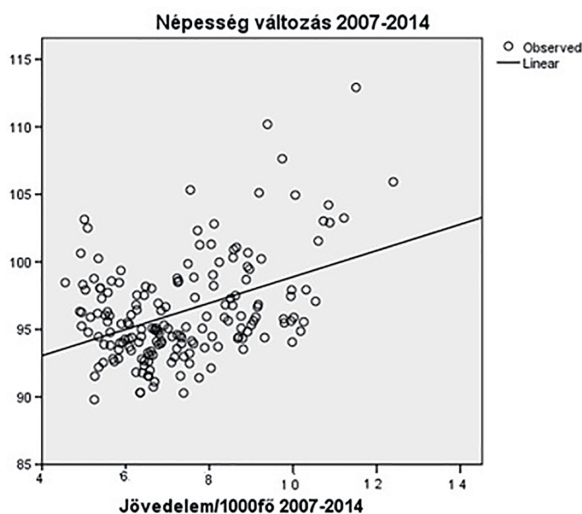
Egyértelműen kijelenthető a kapcsolat megléte a két változó között, mivel az R értéke 0,422. Ez az érték közepesnek tekinthető.

6. táblázat: Anova (Jövedelem 1000/fő–Népességváltozás)

Anova					
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	441,012	1	441,012	37,478	0,000
Residual	2035,743	173	11,767		
Total	2476,755	174			

(Forrás: Saját szerkesztés, 2021)

Az Anova (Jövedelem 1000/fő–Népességváltozás) táblázatban láthatjuk, hogy a szignifikancia értéke is teljes megbízhatóságot mutat. 0,005 alatt van.

4. ábra: GOP/1000 fő és a Népességváltozás közti lineáris regresszió

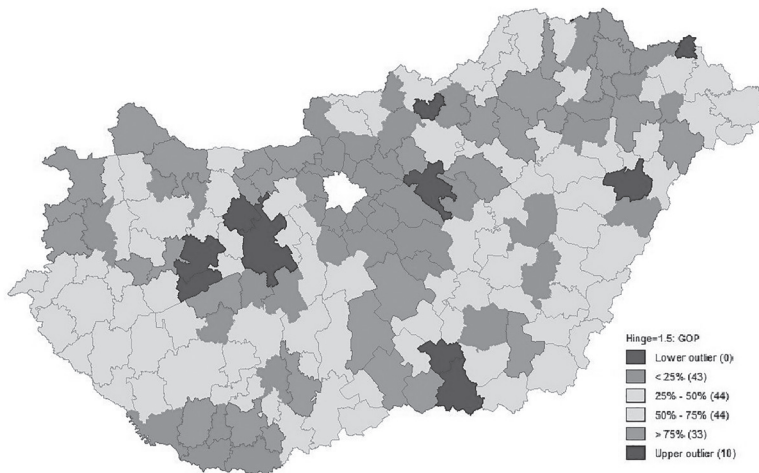
(Forrás: Saját szerkesztés, 2021)

A fenti grafikonból szépen leolvashatjuk a lineáris regressziós kapcsolat irányát, tehát ahogy nőnek a jövedelmek egy adott térségben, úgy a népesség is növekszik. A népességmegőrzés egyik kulcsa a jövedelmek emelkedése.

(Területi autokorrelációs elemzés eredménye) Ezen területi vizsgálat során a szomszédsági viszonyokat tártam fel. A jobban átlátható szemléltetés érdekében box map-en is ábrázoltam az értékeket, ahol az alsó és felső kiugró adatokon túl a 4 kvartilis értéke is látható. Itt a kiugró adatokon felül a csoportosítás az alsó 0–25%-os, a 25–50%-os, az 50–75%-os és a 75–100%-os negyed szerint látható, amiket különböző színekkel jelöltem. Ilyen módon a Gazdaságfejlesztési Operatív Program és az Új Magyarország Fejlesztési Terv forrásainak kifizetett összegeit ábrázoltam 1000 főre vetítve.

(Gazdaságfejlesztési Operatív Program eredmények)

5. ábra: Gazdaságfejlesztési Operatív Program kvartilisei

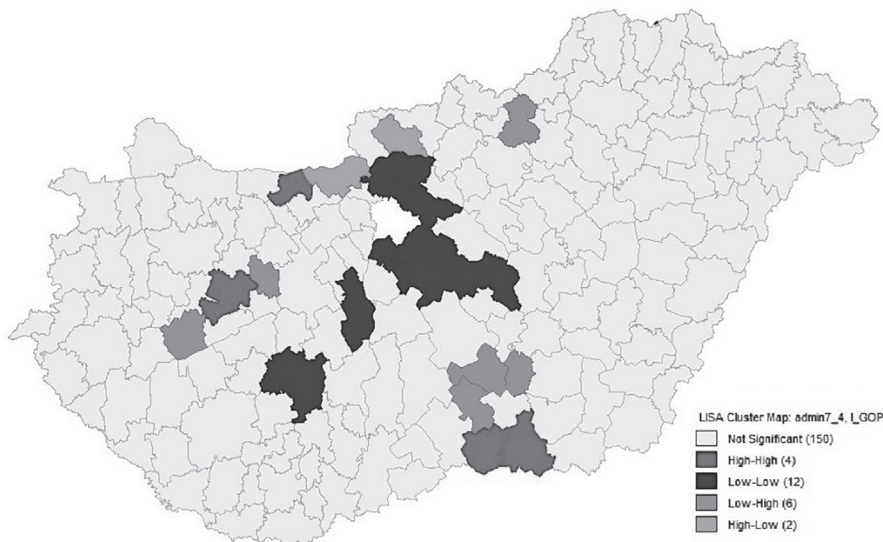

(Forrás: Saját szerkesztés, 2007)

Az 5-ös ábrán látható, hogy melyik térségek kapták a legtöbb forrást gazdaságfejlesztésre a 2007–2014 közötti időszakban. A legnagyobb összegeket a Szegedi, Kisteleki, Debreceni, Záhonyi, Jászberényi, Bátorfyerényei járások kapták az ország keleti részében. A nyugati területeken a Székesfehérvári, Móri, Veszprémi és a Balatonfüredi járás kapott kiugró felső értékű forrást. Az említett 10 járás közül csak 4 olyan van, ami megyeszékhelyet is magába foglal. A 75–100% közé eső negyedben már 33 járás van. Egyik gócpont a Miskolci járás és környéke, egy másik Szeged közelében induló félkörívben látható a Kecskeméti járásig és még egy nagyobb részt Pest megye észak-nyugati részétől egészen a Mosonmagyaróvári járásig. Az 50-75%-ba esett 44 járás, csak párat emelnék ki közülük, mint a Békéscsabai járás vagy Kaposvár és környéke. Érdekes, hogy a határ menti térségek nem részesültek nagyobb kifizetésekben, kivéve az Észak-Dunántúl régiót. A 25–50%-os negyedben Békés megye határ menti területei, a Szentgotthárdi járástól a Tapolcai járásig, a Hortobágyi járások, a Martonvásáritól a Paksi járásig, a maradék leginkább szigetzerű eloszlást mutat. A legelső kvartilisben kirajzolódik szépen Pest megye és a csurgói, barcsi és sellyei hármás.

Az 6. ábrán látható az autokorrelációs elemzés, vagyis abból is a Local Moran I eredménye. Látszódik egy nagyobb alacsony–alacsony összefüggés Budapest környékén, a Dunaújvárosi járás és a Tamási járás közelében. A szomszédosságot nézve is láthatunk egy magasabb értékkel bíró gócpontot a Szegedi, továbbá a Veszprémi járás körül.

6. ábra: Gazdaságfejlesztési Operatív Program területi autokorrelációs elemzése

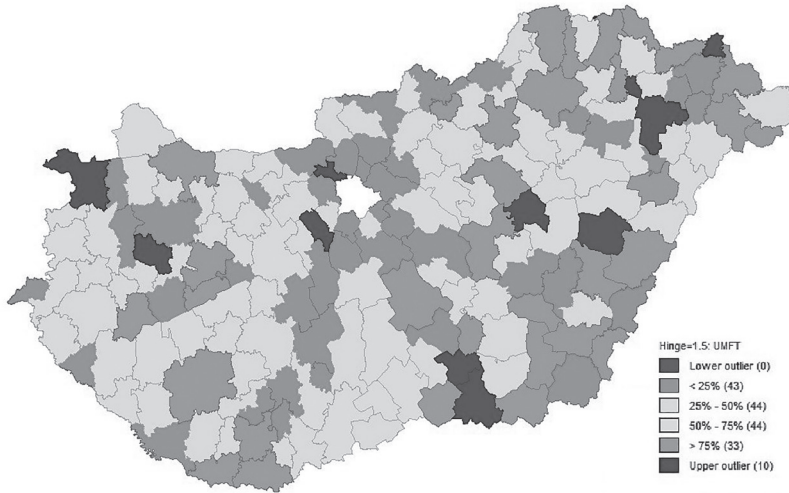

(Forrás: Saját szerkesztés, 2021)

(Új Magyarország Fejlesztési Terv eredmények)

A teljes ÚMFT már más képet mutat, tartalmazza a GOP kifizetéseit is. A kvartilisek vizsgálatánál szintén kirajzolódik egy Szeged–Kistelek kettős a felső kiugró értékek között. Valamint a Püspökladányi, Nyíregyházi, Kunhegyesi és Záhonyi járás is, ami mind a keleti részben található. Nyugaton csak a Soproni, Devecseri, Martonvásári és Pilisvörösvári járás volt a kiugró értékek között. Ebből látható, hogy az elmaradottabb keleti járások voltak leginkább a kedvezményezettjei az ÚMFT-nek. A felső negyed is leginkább itt látható például Makótól Gyuláig vagy az Edelényitől egészen a Csengeri járásig. Az elmaradottabb határ menti részekben nem elsődlegesen a gazdaságfejlesztési kifizetések kerültek lehívásra, hanem más egyéb átfogó fejlesztések, amik az ÚMFT-ben fontos pillérek voltak. A Balaton térsége is átlag feletti támogatásban részesült, mint a Kunszentmiklósi járástól egészen a Bajaiig. A Pest, Komárom, Nógrád és Fejér megyei járások kapták az 1000 főre jutó legkevesebb támogatást, ezek a járások többnyire az alsó két kvartilisben helyezkednek el.

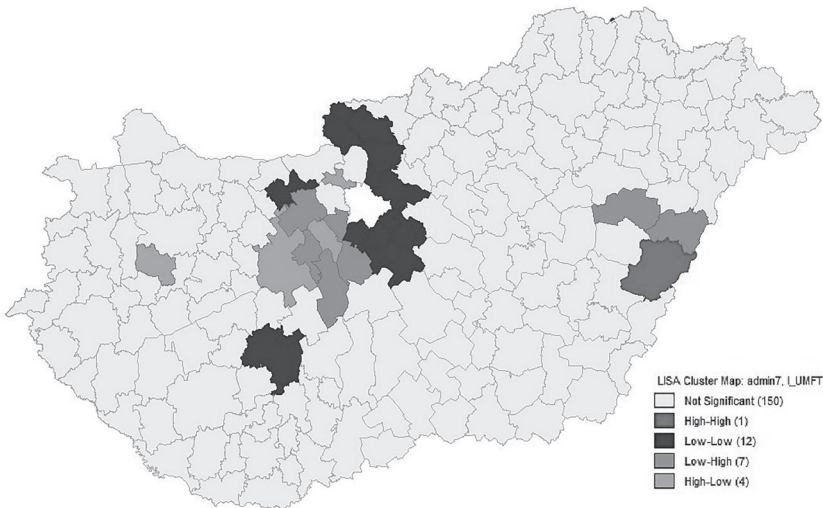
7. ábra: Új Magyarország Fejlesztési Terv operatív programjainak kvartilisei

(Forrás: Saját szerkesztés, 2021)

A 8. ábrán láthatjuk a Local Moran I eredményeit, a szomszédsági viszonyok alapján a Berettyóújfalui járás és környéke bír magas értékkel, továbbá Székesfehérvár környéke. Budapest körül alacsony értékek vannak, mint a Tamási és Váci járás szomszédjai között is. Devecser körül sem a támogatások kedvezményezettjei helyezkednek el.

8. ábra: Új Magyarország Fejlesztési Terv operatív programjainak területi autokorrelációs elemzése

(Forrás: Saját szerkesztés, 2021)

(Következtetések) Elmondható, hogy a népességváltozásra nincs egyértelmű hatása a Gazdaságfejlesztési Operatív Programnak és az Új Magyarország Fejlesztési Terv operatív programjainak sem, viszont a jövedelmek és a népességváltozás között közepesen erős lineáris összefüggés van. A GOP forrásainak legnagyobb kedvezményezettjei Szeged, Veszprém, Székesfehérvár környéke, valamint Miskolc és térsége. A határ menti járások csak az Észak-Dunántúl régióban kaptak nagyobb forrásokat. Ha a teljes ÚMFT-t nézzük, már változott kicsit a helyzet, ugyanis nemcsak az előbb említett járások, hanem az ország keleti felében lévők is részesültek a magasabb támogatásokból. A támogatások eloszlása itt elég változatos képet mutat, így a szomszédsági viszonyok nem mutatnak gócpontokat, csupán néhány esetben. Érdekes, hogy pár Budapest körüli járás, mint a Pilisvörösvár vagy Martonvásár központú is, magas értékkel bírnak. Sajnos sok gazdasági és társadalmi problémával küzdő járás nem kapott kellő támogatást. A területi különbségeket sikeresen feltártam és térképeken látványosan szemléltettem. A hipotézisem, miszerint lineáris összefüggés van a támogatások és a népességváltozás között, el kell vetnem. Sok egyéb tényező befolyásolja a népességszám mozgását, ilyen mutató például a jövedelem.

(Összefoglalás) A bevezetésben kifejtettem, hogy Magyarország hogyan jutott el a szovjet gazdasági blokkból való kilépéstől addig, hogy a 2007–2013-as európai uniós ciklusban már a nyugati államok fejlesztéspolitikáját kövesse. Az irodalmi áttekintés során kiemeltem a fejlesztési program előzményeit, milyen elemekből épül fel és hogyan dolgozták ki. Továbbá kitekintést tettem Lengyelország fejlesztéspolitikájára is. Az anyag és módszertan fejezetben kitértem rá, hogy milyen területi egységen és milyen kvantitatív elemzéseket végeztem, mint a lineáris regresszió vagy a Local Moran I korreláció. Az eredmények elvégzéséhez és ábrázolásához statisztikai és térinformatikai szoftvereket használtam, majd szemléletes ábrákkal tettem áttekinthetővé. A következtetés levonása során rájöttem, hogy nem mutatható ki releváns kapcsolat a támogatások és a népességváltozás között, de a jövedelem fontos eleme a vándorlásnak. Összességében a fejlesztési források változatos képet mutatnak területi szinten, és további kutatásaimban szeretném feltárni a Széchenyi 2020 fejlesztési terv forrásainak eloszlását is.

IRODALOMJEGYZÉK

- Anselin, L. (1995): Local indicators of spatial association, LISA. *Geographical Analysis*, 2. 93–115.
- Egri Z. (2014): Bevezetés az egészségi állapot általános és területi vizsgálataiba; Oktatási segédlet; Szent István Egyetem Gazdasági, Agrár- és Egészségtudományi Kar, Tessedik Campus Szarvas, 2014
- Eurostat (2012): Egy főre jutó GDP, egy főre jutó fogyasztás és árszínvonalindex, Eurostat Statistics Explained, <https://ec.europa.eu/eurostat/> /hu
- Griffith, A. (2003): Spatial Autocorrelation; Department of Geography, Syracuse University
- Grosse, T. G. (2005): Assessment of the National Development Plan for 2007–2013; Analyses & Opinions No 31, január 2005 Editor: Mateusz Falkowski [web:] http://pdc.ceu.hu/archive/00003375/01/ndp_2007_2013.pdf
- Magyar Köztársaság Kormánya (2007): Új Magyarország Fejlesztési Terv; Magyarország Nemzeti Stratégiai Referenciakerete 2007–2013 Foglalkoztatás és növekedés: Az Európai Bizottság döntésének dátuma: 2007. május 7.
- Nyikos et al. (2017): Kohéziós politika 2014–2020: Az EU belső fejlesztéspolitikája a jelen programozási időszakban. Dialóg Campus Kiadó
- Sajtos L. – Mitev A. (2007): SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alina Kiadó
- Tóth G. (2003): Területi autokorrelációs vizsgálat a Local Moran I módszerrel. *Tér és társadalom*, 17. évf. 2003/4. 39–49.